Liikenne- ja viestintävaliokunta perjantai 02.12.2022 klo 11.15 / HE 293/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

Suomen Laivameklarit ry:n kirjallinen lausunto, 2.12.2022

Kiitämme mahdollisuudesta lausua luotsauslain uudistuksesta.

Suomen Laivameklarit ry edustaa 37 suomalaista ja Suomessa toimivaa yritystä, jotka tarjoavat merikuljetuksiin liittyviä palveluja suomalaisille yrityksille. Yhdistyksen jäsenyritykset ovat agentteja, laivameklareita, satamaoperaattoreita sekä suomalaisia ja ulkomaisia varustamoja.

Yhdistyksen jäsenyritysten kautta kulkee noin 2/3 maamme tuonnista ja viennistä. Tuoteryhmästä riippuen ulkomaisella aluskapasiteetilla kuljetetaan 50 – 90 % lastista. Satamakäynneistä jopa noin 80 % tehdään ulkomaisilla aluksilla. Lähes koko luotsausyhtiö Finnpilot Pilotage Oy:n liikevaihto muodostuu Suomen Laivameklarit ry:n jäsenyritysten tarvitsemista luotsauspalveluista.

Yleistä lakiesityksestä

Lakiesitys on valmisteltu huolellisesti ja yksityiskohtaisesti sekä osa muutoksista on perusteltuja. Mukana on kuitenkin muutama kohta, jotka suoraan vaikuttavat yhdistyksen jäsenyritysten toimintaan, joten ne vaativat kommentointia. Lakiesityksen tekstissä varustamoa, aluksen päällikköä ja asiamiestä koskevat kohdat liittyvät yhdistyksen jäsenyritysten tarjoamiin palveluihin.

Luotsausyhtiön hinnoittelua koskevat aikataulumuutokset (10§)

Lakiesityksessä todetaan, että *”Luotsausyhtiön on toimitettava luotsauspalveluja käyttäville kyseisiä neuvotteluja varten ehdotukset luotsausmaksujen muuttamiseksi sekä ehdotettujen muutosten syyt viimeistään kolme kuukautta ennen muutosten voimaantuloa. Luotsausyhtiön uusi hinnoittelu voi tulla voimaan aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua edellisen hinnanmuutoksen voimaantulosta.”*

Suomen Laivameklarit ry toteaa, että luotsauspalvelun käyttäjille on olennaista hinnoittelun ennakoitavuus ja se toteutuu parhaiten kerran vuodessa toteutettavalla hinnanmuutoksella. Esitetty lakimuutos johtaa helposti siihen, että palvelua käyttävät tai välittävät yritykset joutuvat joka tapauksessa ennakoimaan hinnanmuutoksen koko vuodelta etukäteen tietämättä Finnpilotin aikeita. Tämä voi nostaa ulkomaankaupan kustannuksia.

Suomen Laivameklarit ry katsoo, että tältä osin muutosta ei tule toteuttaa, vaan pitää lainsäädäntö edelleenkin ennallaan.

Ennakkoilmoitus luotsaustarpeesta (12 §)

Lakiesitykseen on kirjattu, että **”***Aluksen päällikön tai tämän asiamiehen on annettava luotsinvälitykseen ja asianomaiselle VTS-keskukselle ennakkoilmoitus, joka sisältää tiedot aluksen syväyksestä luotsauksen alkaessa, mahdollisista luotsaukseen vaikuttavista teknisistä puutteista sekä muista luotsin tai luotsauksen turvallisuutta heikentävistä tiedossa olevista puutteista. Ennakkoilmoitukseen tulee lisäksi sisältyä tiedot luotsaustarpeen ajankohdasta ja aluksen tek-*

Finnish Shipbrokers Association
Köydenpunojankatu 8
FIN-00180 Helsinki
www.shipbrokers.fi

nisistä ominaisuuksista. Jos ennakkoilmoitus toimitetaan vasta luotsipaikalle saavuttaessa taikka tässä laissa tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaisesti, ei luotsausyhtiöllä ole velvollisuutta tarjota luotsauspalvelua normaalin palvelutasotavoitteen mukaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ennakkoilmoituksen sisällöstä ja ennakkoilmoituksen antamisen ajankohdista."

Uusi kirjaus on huomattavasti parempi kuin aikaisempi, jossa lain tasolle oli nostettu yksityiskohtaisia palvelua koskevia seikkoja. Nykyinen kirjaus nostaa paremmin esille turvallisuuteen liittyvät asiat. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille annetaan silti oikeus tarkempien määräysten antamiseen.

Suomen Laivameklarit ry katsoo kuitenkin, että palveluun liittyvät yksityiskohdat sopivat paremmin palveluehtoihin, kyseessä on yhtiöiden välinen sopimus luotsauspalvelusta. Mahdollisten annettavien määräysten sisältöä tulee vahvasti harkita ja ainakin työstää yhdessä luotsauspalvelun asiakkaiden kanssa.

Väyläkohtainen vapautus luotsinkäyttövelvollisuudesta (40§)

Kohta 6) riittävä englannin kielen taito sekä tarvittava suomen ja ruotsin kielten taito.

Suomen Laivameklarit ry katsoo, että suomen ja ruotsin kielten taitoa ei voida vaatia kauppamerenkulun väylillä. Jotta kilpailutilanne säilyy normaalina, englannin kielen taidon tulee riittää.

Seuraamusmaksu (66§)

Kohta 3) laiminlyö 12§:n 1 momentissa tarkoitetun ennakkotiedon toimittamisvelvollisuuden tai antaa ennakkoilmoituksessa puutteellista tai virheellistä tietoa

Suomen Laivameklarit ry katsoo, että seuraamusmaksun tulee olla viimesijainen keino asian hoitamiseksi ja rikkomuksen tulee silloinkin olla selkeästi tahallinen. Merenkulun turvallisuus on kaikkien yhteinen asia. Viranomaisella ja luotsausyhtiöllä tulee olla ensisijaisesti velvollisuus tiedottaa, neuvoa ja kouluttaa toimijoita oikean tiedon antamiseen.

Suomen Laivameklarit ry:n puolesta

Sari Turkkila
toiminnanjohtaja
sari.turkkila@shipbrokers.fi
+358405263348
www.shipbrokers.fi